

Marked og samfunn

Faktaark

www.forskningsradet.no/marksam

 Norges forskningsråd

God handlingsregel gir bærekraftig fiske

Beregninger fra prosjektet "Beskatningsstrategier for torsk" er blitt lagt merke til utenfor Norges grenser, og forskerne ble invitert til å presentere prosjektet for en undergruppe av EUs rådgivende komité for teknologi, vitenskap og økonomi.

Forskerne har studert virkningene av kvotefastsettingsregelen som Norge og Russland ble enige om i 2002, som skulle sikre stabilitet i kvotene. Regelen tatt i bruk i 2004. Ved bruk av modeller utarbeidet av Norges fiskerihøgskole og Havforskningsinstituttet har man også sett på økonomien for fiskeflåten, i tillegg til de biologiske forholdene.

I den andre delen av prosjektet har forskerne undersøkt kystflåtens fangstmønster og årsakene til dette. Det fremstilles ofte som et problem at man får mye fisk på land på kort tid, ved et intenst kappfiske tidlig på året.

RESULTATER

Beskatningsstrategi for norsk-arktisk torsk

Både Norge og Russland hadde sett seg lei på at kvotetilrådingen varierte så mye fra år til år. Den nye regelen tar hensyn til hva som skjer tre år fram i tid. Tilrådingene fra Det internasjonale havforskningsrådet ICES har også hatt en tendens til å hoppe veldig mye fra år til år. Før den nye regelen ble innført, ble den testet etter ICES' modeller, og det ble konstatert at den var bærekraftig.

--Det nye vi har gjort er å trekke inn den økonomiske siden. Regelen gir ikke så stor verdiskaping som ved bruk av andre

alternative regler. Til gjengjeld er dette å ta prinsippet om bærekraftig utvikling på alvor.

Regelen som ble vedtatt i 2002, var ment å gi videre oppbygging av gytebestanden og bestanden av norsk-arktisk torsk i det hele tatt, i forhold til den gamle regelen som gjaldt bare ett år fram i tid.

--Stabiliserings-elementet i regelen er uten tvil bra. Hvor mye man skal bygge opp bestanden kan diskuteres. Usikkerhetsmomentet er det illegale fisket som etter sigende foregår, og på den andre siden at man risikerer å spare seg til fant hvis man ikke høster nok.

Kappfiske

I den senere tid er det blitt satt økende fokus på kontinuerlige leveranser av fersk fisk som kyst-Norges viktigste fortrinn i fremtiden. Dette harmonerer dårlig med det tradisjonelle fangstmønsteret for torsk i Norge, hvor store deler landes i løpet av en kort sesong.

Skal man oppnå et mindre intensivt fiske etter torsk og bedre muligheter for industrien til å tilby ferske produkter året rundt, er fartøyskvoter ikke tilstrekkelig; flere virkemidler må tas i bruk. Dette

kan både gjøres av foredlingsindustrien selv og som endringer av reguleringsopplegget.

NYTTEVERDI OG ANVENDELSE

Forskerne foreslår følgende tiltak:

- Priskompensasjon for mindre effektiv fangst. Det er et paradoks at foredlingsindustrien ikke i større grad benytter pris som virkemiddel for å sikre seg leveranser utenom sesongen.

- Endret kvoteår. Norges Råfisklag foreslo i 2004 å endre kvoteåret til å starte tidlig på høsten. På Island starter kvoteåret 1. september, og landingene der er mindre sesongbetonte. Forslaget bør utforskes nærmere.

- Overføring av kvote mellom år og periodisering av kvoteåret. Dette kan ha sine fordeler, men ved periodisering er det viktig å tenke gjennom eventuelle negative effekter for kysttorskebestandene som følge av større fiskepress på disse.

Prosjektnummer:	161707/110
Prosjekttittel:	Beskatningsstrategier for torsk (SØKNAD TIL FHF)
Institusjon:	NFH Universitetet i Tromsø
Periode:	1/10/03-31/07/05
Prosjektleder:	Professor Ola Flåten
Medarbeidere (tekn. personale, hovedfags-studenter, ansatte, etc.)	Forsker Øystein Hermansen, NFH, samt to vit.ass./hovedfagsstudenter
Kontaktperson: Adresse, telefon, e-post	Professor Ola Flåten NFH, Teorifagbygget Universitetet I Tromsø Pb 9037 Breivika, Tromsø Tel 7764 5544 Mail olaf@nfh.uit.no
Event. hjemmeside (Internett) til prosjektet og/eller institusjonen	http://www.nfh.uit.no/Index.aspx (Norges fiskerihøgskole) http://www.nfh.uit.no/working_papers/ifo/flåten_and_hermansen_20051.pdf (Rapport)
Samarbeidende institusjoner	
Samlet finansiering fra Forskningsrådet	Kr. 600000